

Süsteem, energia ja
kannatus viib teid
kindlasti ka käes-
oleval aastal üles-
seatud sihile!

*

516.62
SF 3443

Eesti Kindlustus

KINDLUSTUSSELTS «EESTI» AJAKIRI

NR. 1-2

TARTUS, MÄRTSIS 1936

VIII AASTAK.

Välis- ja sisetöö vahekorrast.

Milline organ inimorganismis on tähtsam ja vajalikum: jalg või käsi, kõrv või silm? Kelle töö on väärikam: mehe või naise? Need on küsimused, mille absurdusust juba meie esimeses emakeele lugemikus paljastatakse. Kuid ka meie kindlustusmeeste ühisesse edasirühkivasse perre kipub aeg-ajalt tungima kibestava dissonantsina küsimus: kumb on tähtsam — kas sise- või välismees? Ei ole mingit kahtlust, et vastus saab olla vaid üks: mõlemad, nii sise- kui ka välismees on seltsile vajalikud ning tähtsam on see, kes omal alal suurem meister. Kumb ala osutub raskemaks, on relatiivne asi. Maailma-kuulsal professoril on võib-olla naljaasi kirjutada suur teaduslik teos, kuid samal ajal teeks talle ülepääsetamatuid raskusi, näiteks, ühe puuhalu lõhkumine. Osav puulõhkuja lõhub ilma pingutuseta mitu silda puid järjetikkude, kuid suured higipiisad katabavad ta nägu, kui peab kirjutama paberile oma nime. Seega ei mingit üksteisele vastuseadmist: kumb on tähtsam ning raskem. Küsimus on mõlema poole suhtes ühtlaselt vastutav: tähtsus ei ole neil alast, vaid võimest; ühele on rohkem sise-, teisele välistöö konti mööda ning vastavalt ka kergem või raskem. Püüd saada meistriks omal alal ning loomulik austus ja lugupidamine kaastööliste töö vastu teiselt alalt loovad soodsa ja normaalse töötaju. Sisemees, kes eluvõõralt ei arvesta välistegelase erilisi töötüüpimusi ning üles seab nõudeid

vaid hõlpsama arvestamise seisukohalt raamatutes, ei ole õige mees omal kohal. Samuti on sobimatu välismees, kes mingisugust korda ei tunnusta ja üldse võib-olla arvestamisega raamatutes tegemist ei taha teha. On vajalik leida kesktsee, mis võimaldaks kontrolli, kuid ühtlasi ei pidurdaks ka elavat tegevust rahva hulgas. Välismees, kes alati suure suuga suurstab ja uhkeldab oma saavutistega, ei pälvi lugupidamist. Sisemees, kes kivilenult uriseb iga uue tehingu üle, mis ei mahu senistesse šabloonsesse raamidesse, ei ärata kelleski sümpaatiid.

Paljud tegelevad rohkem teistega kui iseendaga. Teiste tasutüüpimused, eluviisid jne. tunduvad neile alati ebaõiglastena ning enda isiku suhtes ülekohtustena. Sellised „haledasüdamelised“ inimesed kulutavad asjatult palju energiat teiste asjade sõelumiseks ning oma ülesanded jäävad unarusse. Kui selle eest karistatakse, siis otsitakse süüdlasi jällegi teiste hulgast, mitte kunagi aga ei taheta tunnustada oma vigu. Ning nii need vead jäävadki kõrvaldamata ja isik ise alaliseks rahulolematuse ja pahameele kehastuseks, tüütavaks iseendale ja teistele. Ka kunstlikult tehtud libedus, erilised trikid, sõnades ülespuhutud olematute tegude kirjeldus jne., millega mõned püüavad kätte võita soodustusi, ei saa oma läbipaistvuse tõttu olla püsivalt veenvaks argumendiks.

Reisumuljeid Lääne-Euroopast.

Aug. Pähkal.

Erilist lahet vastutulekut näitas meile Hamburgi Eesti konsuli sekretär härra Karp, nii linna tutvustamisel kui ka kostitamisel; külastamata ei jäetud ka Hamburgi kuulsat Hagenbeck'i looma-aeda, mida peetakse suurimaks Euroopas. Hamburg tuletab paljudes kohtades meelde Veneetsiat, kus tänavate asemel kanalid ja lokaalid sellistel liikuvatel laevadel.

Meie öökorteriks on konsuli poolt soovitatud täiesti omapärane ujuv laev, mis turistide koduks ümber tehtud ühest endisest luksusjahist. Esmakordselt magavad mitmed meie seltskonnast madruste koil, kus lina on õmmeldud kotiks, kuhu ööseks tuleb sisse pugeda. Sellega on tahetud kokku hoida pesu, sest kott täidab nüüd nii alus- kui ka pealislina ülesannet.

Varahommikul alustame reisu Hollandi suunas. Sadamast, kust läbi sõidame, torkab silma suur erinevus mitmesuguste rahvaste vahel. Siin on näha laevameeste seas töötamas indulasi, neegreid ja mitmesuguseid teisi rahvus-

tüüpe. Teed mööda veerevad pikad taluvankrid piimanõudega linna suunas. Vankriliistuja rõivastis valge, vanker värvitud ja konstruktsioonilt valmistatud piimaveoks. Siin-seal märkan tee ääres viimaste aastate ehitistena võimlemissaale, sest igal väiksemalgi keskusel on oma spordiselts, kus praegu käib kibe treening eelseisvaks olümpiaadiks. Viimaseks suuremaks linnakeseks enne Hollandi piiri on Breemen, kus tulevad kulutada kõik riigimargad, mis ostetud odava kursiga. Teatavasti maksab Saksas seadus, et iga turist saab päeva kohta odavamalt osta 50 riigimarka, mida aga ei tohi välja viia. Selle seaduse vastu eksijaid karistatakse tihti kuni 10-aastase vangistusega.

Breemenis külastasin siinset suurimat kindlustusseltsi „Nord“, mis tegeleb kõikide kindlustusala-dega. Vahetame mõtteid paari välistegelasega linna organisatsiooni kohta, kus selgub, et 380 000 elanikkonnaga linnas on hanketegevus korraldatud rajoonide viisi, kus elukutselisi esindajaid arvuliselt vähe, küll kasustatakse aga väga paljude jõukamate tegelaste kaasabi, kes seltsi kaastöölise nimikirjas.

Pikemalt sobib jutt väiksemas, puhtelukindlustusseltsis „Friedr. Wilhelm“, mis aktsiaseltsina on oma organisatsiooni poolest kaugelt täiuslikum kui „Nord“.

Veel väike linnake Cloppenberg, ja nüüd viib nõörsirge tee

Suurtes organisatsioonides, nagu seda on kindlustusselts, on korrapärase töö huvides vajalik, et iga kaastöölise püüaks anda oma parema, suudaks avaralt näha tegelikku elu oma ümber, oleks distsiplineeritud ning suhtuks lugupidamisega teiste kaastöölise tööse.

Juubilare seltsi kaastööliskonnas

Käesoleva aasta alul täitus
10 a. seltsi teenistuses olemisest

järgmistel kaastöölisil, keda käes-
olevaga õnnitleme!

R. Lemets,
Rakvere osak. juhataja

L. Lubi,
Peakontori masinajsk.
juhatajanna

L. Paal,
Peakontori arvejsk.
ametnik

Hollandi piiripunkti suunas. Kahel pool teed lõpmatud alleed moodustavad ülevalt kinni kasvavalt pideva lehtla, kust vaevu läbi tungib päikese vilgas kiir. Möödume paarist suurest tsirkusevankrist, mida pingutatut veavad hobused, sest siledal asfaltteel veereb vanker kergesti. Taluõuedel on näha kanapuure posti otsas. Ka sigu on näha rohkesti.

III

Saksa—Hollandi piiril ei näe maade vahel vähematki erinevust, nagu seda võib märgata Leedu-Saksa ning Poola-Saksa piiripunktide läbimisel. Siin Madalmaal annab juba esimene mulje piiri- ja tollipunkti hoone silmitsemisel tunnistust suurest jõukusest, rahva hoolest ja usinusest oma kodu kaunistamisel.

Piirilinnas Nordhornis selgub, et peale kõigi muude tolli- ja passiformaalsuste tuleb siia ihaldatud maale pääsemiseks tasuda veel 50 kr. sillaraha, sest erakordselt suure sõiduki raskus võivad kahjulikult mõjuda nende sildadele.

Ei aita kauplemine ega protest. Kirevate riigilipu värvidega kaunistatud piiriväravad ei avane enne, kui piiripunktile tasutud nõutav arv kuldnaid (Hollandi rahaüksus võrdub 2,5 krooniga).

Igatsetud maa, millest kogu reisul nii palju juttu ja mida oodati kärsitusega, on kahtlemata huvitavamaid Euroopas.

Hollandi iseteadlik vanasõna „Jumal lõi mere, meie lõime aga maa“ annab ennast siin täiel määral rakendada. Üle veerandi kogu maa-alast on madalam merest ja kõikidest veekogudest. Aastasadu kestnud võitlus vilja-

kandva maa pärast ja kartus uputushädaohu eest nõuab valitsuselt kolossaalseid summasid. Suur kanalivalvurite ja inseneride vägi koormab iga-aastast riigi eelarvet, kuid kõik see sünnib elanikkonna julgeoleku ja rahuldustunde huvides.

Laudsile asfalttee, telliskivist teesse ehitatud eraldustriibuga jalgratturitele ja jalakäijatele, pikusega sadu kilomeetreid, annab tunnistust liiklemisele omistatud tähtsusest. Ja jalgrattaid, neid on nii palju, et vaevu märkab silm rataste rägastikus mõnda jalakäijat. Turule kihutab ema, kaks last rattale juurde monteeritud korvis ja taga suur kandam turusaaduste tarvis. Edasi järgneb lõpmatu rida noori ja vanu, poisid ja plikad käsikäes või käealt kinni, elavalt vesteldes, kui osavamad virtuoosid liiklemiskunstis, ruttavad tööle linna suunas.

Kahel pool teed kuni horison dini madal lausikmaa. Siin-seal üksikud põõsad, puutukad. Puuduvad aga täielikult metsad. Teeäärsed kanalid — üks madalam kui teine. Mitmel kanalil liiguvad paadid ja aurikud. Tuulikute abil pumbatakse vesi madalamast kanalist kõrgemale, siit jällegi kõrgemale, kuni see merre jookseb. Viimasel ajal aga tõrjuvad juba mitmesugused jõumasinaid luulelised tuulikud kõrvale ja sellepärast kaotab Hollandi maastik palju oma võlust. Madalaist mere-lahtedest kraavitamise teel viljakandvaks põllumaaks muudetud endised väinade põhjad kannavad polderite nime. Polderiest kuivemat ja kõrgemat maad nimetatakse geestimaaks. Kõiki

neid maid kaitsevad mereuputuse eest kunstlikult ehitatud tugevad tammid, missuguseid omakorda valvavad terved leegionid anietnikke.

Rannaäärsele merehädalule seltsib sisemaal sama tõsine hädaohu sisevete ülikülluse näol. Veerohked jõed: Rein, Maas, Schelde jt. nõuavad ka sisemaal hollandlaselt alatist valvelolekut.

Kanalid, mis hollandlaste närve nii pingul hoiavad, tasuvad end odavate liiklemisteedena, niisutavad põllupinda ja muudavad selle

Tüübiline Hollandi elamu

maa kadestamisväärsest vaatamisvääriks, kui matkaja satub Hollandisse rooside ja tulpide õitsemise ajal.

Hollandlaste edasipüüdlikkuses, rikkuses ja hooles on suur osa etendada ka kindlustusseltsidel. Et kindlustatute arv Euroopa mandri riikidest just Hollandis on kõige kõrgem, nimelt tuleb iga 100 elaniku kohta umbes 130 (meil 2) jõusolevat elukindlustuspoliisi, siis kõneldes siinsete kindlustustegelastega selgub ta-

Vanemate välistegelaste kursused Pärnus.

valine hollandi kasvatuslik meetod, seoses kindlustustehinguga.

Isa, kes poja kasuks sõlmib elukindlustuse, virgutab teda ka varakult töökusele, leidlikkusele, kokkuhoiule ning püsivusele sellega, et poeg $\frac{1}{2}$ preemiamaksust ise on kohustatud teenima. Sellest tingituna näeme siis juba noorukesti poisipõngerjaid askeldamas kanalite ääres, sooritades raha teenimise eesmärgiga transpordi ülesandeid.

Nagu nimetatud, kasustatakse kanaleid liiklemisteedeks; poisikesed teenivad raha sel teel, et väikest paati nõoriga kanalit mööda enda järel veavad ise kanali äärt mööda liikudes. Hollandlasele omase visadusega õpib noor tööd hindama ja sellel on tagajärgi. Varsti veab juba kivi- sõe, turba või roosisibulatega täidetud veoriista enda järel hobune. Hobune vahetatakse peagi mootorsõiduki vastu, ja siit algab juba tõusutee.

Nii esineb siis elukindlustus peale kaitsevahendi veel kasvatusliku tegurina. Kindlustusmak-

su tasumine virgutab kaudselt tööle noorsoo ja sellepärast näeme edasipüüdlikke hollandlasi ilusate majade omanikkudena, missuguste omamine ongi iga keskpärase hollandlase suurimaks ideaaliks.

Jättes kõrvale Hollandi suured lõhnavad roosiväljad, kütkestavad maastiku pildid rohkete kanalite ja tuulikutega, jäid minu suurimaks huvipunktiks kogu Hollandi reisul imeilusad suvemajad, kus üks kaunim kui teine.

Suurt värviküllust, mahedust ja kokkukõla ning stiilipuhtust võib märgata siin iga maja juures. Majad, mis ehitatud pruunikast telliskivist, on paljude väljaehituste tõttu nii koduselt mugavad, et ikka ja ikka leian ilusama, mida mälestuseks jäädvustada fotoplaadile. Otse meisterliku värviküllusega on majade puuosad, aknaraamid valged, luugid helerohelised, punaste tahvlitega, või jälle sügavrohelised aknaluugid, oranžide või pruunpunaste luukidega ja maitsekate kardina- tega. Eriti näib just arenenud ole-

vat kardinakultuur, sest igal väiksemal kui aknakesel näeme maitsekat kardinat.

Küllastades maatalu, ei saa imestamata jätta puhtust ja korda. Suur avar köök rikkaliku sisustusega, riivilitel säravad vaskkööginõud, seintel kunstiliselt värvilised vaagnad. Eluruumid meie mõiste järgi otse luksuslikud. Elutoas punasest puust pehme mööbel, kallihinnalised vaibad. Kõik annab tunnistust hoollest, rikkusest ja maitsest. Kas siiski see luksus ei olnud juhuslik, mõtlen endamisi, kui järgmises külas juttu alustan perenaisega, kellel puukingad jalas ja kes loo-

malaudast toa poole läheb. Kingad jäetakse ukse taha ja vahetatakse need toakingade vastu. Mitte just väga suure külalislahkusega pereema, ei tea, et tegu kindlustustegelasega, kes vaatamata viisakale äraütlemisele siiski taluruumide sisemust vaatab. Õhtuks jõuame Amsterdami. Kümnekond kilomeetrit Saksamaa poole peatume autode-surnuaial, kus mitmeid sadasid sõidu- ja veoautosid hunnikus. Paljud neist otse ihaldavalt ilusad, et istu sisse ja sõida. Mitmel rattad ülespidi, teisel küljes raskeid avarii tunde-märke jne.

Rohkem tähelepanu lastele.

Kindlustusalal ei saa laps olla otsesteks hankeobjektiks, küll aga abinõuks otstarbele ja vahendiks elukindlustuse mõtte elavamaks ja kujukamaks esiletoomiseks vanemates ja täiskasvanutes.

Selgitusjutt, mis on hanketööl rajatud vanemate loomulikule armastusele laste vastu, seoses kasvatuslega kokkuhoiu teel, paelub eranditult iga lapsevanemat. See vanemate armastus on ju laste ja vanemate vahekorra määrajaks. Sellest kasvab sageli välja otse imestamisväärne ohvrimeelsus, millele vastatakse laste poolt piiritu usaldusega oma kaitsejate ja kasvatajate vastu.

Kui varematel aegadel, kultuuri primitiivseil arenemisastmeil oli vanemate püüe last võimalikult pea näha füüsiliselt elujõulisena võitluses olemasolu eest enda kõrval, on tänapäeva vanemate

sooviks anda oma lastele küllaldast haridust, ettevalmistust elukutseks ja võimalust mööda elluastumiseks vajalikku käitiskapitali.

On tegemist poisiga, näeb isa temas oma perekonna otsest järeletulijat, kavatsuste lõpuleviijat, ühte osa iseendast, keda ta tahaks eriliselt ja igakülgselt relvastada eelseisvaks eluvõitluseks.

Ka tütrele tahetakse anda peale kooli lõpetamist võimalus end täiendada kutse- või majapidamiskoolis, ning ema soovil väärikas kink pulmapäevaks ja kombe kohaselt kas väikseimgi väärtasi kaasavara näol, milline pruuk on levinud kõikides kultuurmaades.

Soo alalhoiu ja järeletulijate eest hoolitsemise instinkt, mis ei kajastu ainuüksi inimkonnas, vaid ilmneb veel kujukamalt loomade juures, alates üherakulistest ja

lõpetades imejatega, annab põhjust hanketegevuses sellele ürgküsimumusele pühendada tõsist tähelepanu.

Väliskirjanduses leiame rea teoseid selle ala selgitamiseks, eriti just ameerika ja inglise autoritelt. Tuntud saksa hankealal tegeleja W. H. Wolff oma raamatus „Jugend“ käsitleb lähemalt noorsoo tähtsust seoses hanketegevusega ja annab sealsamas näpunäiteid iga ala ostjaskonna teenimise kohta.

Lapse kirjeldust sõnas ja pildis kasustavad tuhandetes teisendites kogu ärimaailma reklaami- ja brošüüride koostajad, kauplused ja kaubamajad, lastemänguasjade

töösturid ostjaskonna juurdemeelitamiseks jt.

Pilt rõõmsalt naeratavast lapsest isa või ema põlvel, vanemate mõtisklus magavate laste tuleviku ja saatuse üle meenutab tahtmatult mõtteid, milliseid edukalt saab kasustada hanketööl.

Oleme liialt vähe tähelepanu pühendanud lastele, oleme jätnud kasustamata sünnijuhud oma ümbruskonnas, külastamata lasterohked perekonnad ning patustanud seega kogu kasvava noorsoo vastu, kust peame ootama kindlustuskaitse varjus andekaid ja osavaid riigikodanikke ja teovõimelisi ja ideelisi kindlustustegelasi.

Aug. Pähkal.

Tähelepanekuid Ameerika elukindlustuse propaganda kohta.

Oleme sageli lugenud meile peaaegu fantastilisena näivaid arve Ameerika Ühendriikide elu kindlustusala arengu kohta ja tahtmatult tekib küsimus, millele õieti võlgneb Ameerika elukindlustus tänu oma seevõrra jõudsale arengule.

On tõsiasi, et elukindlustuse hanketööd Ameerikas ei tugine samadele alustele, nagu teistes riikides. Sest Ameerikas on elukindlustuse põhimõte juba mõnda aega tagasi muutunud ka laiematele rahvahulkadele endast mõistetavaks, ta on saanud rahvale raudvaraks. Üks uusimaid Ameerika statistilisi uurimusi on teinud kindlaks, et Ameerika ametnikud mahutavad ligi 16% oma sissetulekutest elukindlustu-

sesse ja hoiukassadesse, kusjuures elukindlustus kapitalide mahutamisel etendab väga tähtsat osa.

Seepärast on arusaadav, et Ameerika elukindlustus kui niisugune ei leia rahvahulkades kaugeltki säärast vastupanu ega äraütlemist, nagu meie seda näeme mujal.

See soodus olukord elukindlustusele Ameerikas ei ole aga kuidagi tingitud Ameerika kodaniku „rikkusest“, nagu seda sageli arvatakse. Ameerika keskmine rahvakiht, kes meeleldi kindlustada tahaks, ei ole kaugeltki nii jõukas, nagu meie seda kujutleme. Ka ei peitu Ameerika elukindlustusala hiiglaarengu põhjus selles, et Ameerika elukindlustusseltsid

Hankepäevadest osavõtjad Paines.

suudaksid pakkuda keskmiselt soodsamaid tingimusi elukindlustuseks kui teistes riikides. Vaid need põhjused peituvad hoopis mujal, ja nimelt Ameerika elukindlustuse propagandas ja eriti kindlustusseltside esindajate oskuses selgitada veenvalt elukindlustuse põhimõtteid ja osavalt kohandada oma selgitustööd iga kindlustuskandidaadi erinõuetega.

Ameerikas öeldakse kindlustusala välistegelaste väljaõppe kohta järgmist: elukindlustusala välistegelase teadmised, oskused ei tohi piirduda ainult tariifide ja kindlustuslepingu juriidiliste peenuste teadmise ja käsitlemisega — kuigi need teadmised isendast on tingimata tarvilikud, vaid kindlustustegelast peab kasvatama ka tõeliseks värbajaks ja propagandameheks elukindlustuse põhiidee levitamisel, et ta tõesti veenvalt ja iga kandidaadi erinõuete ja olude kohaselt oskaks selgitada, miks on sellele kandidaadile tingimata vajalik elukindlustus. Et säärane hanketöö nõuab esindajalt põhjalikke üld-

teadmisi ja inimese tundmise oskust, on arusaadav. Kuid need teadmised ja oskused on eduka töö eeltingimuseks, nagu seda tegelikult näitavad Ameerika kogemused.

Võiks nüüd mõelda, et tänapäev on Ameerikas elukindlustuste värbamine kerge töö, sest selleks on juba loodud soodus pind rahva seas. Kui meie aga Ameerika kindlustustööd lähemalt vaatleme, siis näeme, et see ei ole nii, vaid et seal isegi rohkem kui varem ja täie energiaga töötatakse selleks, et võita elukindlustusele järjest enam poolehoidjaid.

Elukindlustuse hanketööd võetakse seal praegu täie tõsidusega. Sest kuigi ameeriklane on kõigest südamest elukindlustuse pooldaja, annab ta siiski palju kergemini raha välja lõbustusteks ja muiks mittevajalikeks otstarveteks kui elukindlustusele. Seepärast peavad ka Ameerika kindlustustegelased täie innuga võitlema selle eest, et ameeriklane hoiaks kokku ja paigutaks oma hoiu-

summad elukindlustusesse. Ja see näitab veel, et ka seal, kus elukindlustus seevõrra levinud, on propaganda siiski hädavajalik.

Kui lähemalt vaatleme Ameerika elukindlustuse propagandat, siis näeme, et see on tõesti kohandatud ameeriklase iseloomu ja maailmavaatega.

Ameeriklane on oma iseloomult optimist, rõõmsameelne, elujaa-tav. Seepärast Ameerika kindlustustegelane ei lähe kunagi oma kandidaadile kõnelema mustades värvides tumedast tulevikust, raskest elusaatusest ja hädast ning viletsusest, kui ta ei sõlmi elukindlustust. Ameeriklane ütleks selle asemel: „Hästi elada — ja küllaldane elukindlustus, mis võib teile siis veel juhtuda?“ või Ameerika propagandabrošüür toob perekonnapildi rõõmsalt mängivate lastega ja selle all hüüdlause: „Nad ei aima veel, need väikesed, et nad korra jõukaks saavad. Sest nende isa on nende eest hoolitsenud...“. Või jälle: „Panga hoiusumma on hea, elukindlustuspoliis on parem; hoiusumma ja küllaldane elukindlustus on täiuslik.“ Eriti leiab rõhutamist kapitali kogumine elukindlustuse kaudu näiteks järgmises lauses: „Kuidas oleks, kui Teie 50. a. sünnipäevaks omandaksite 5000-doll. kapitali? See oleks juba midagi!“ Kõik need on piltlikud näited selleks, et esile tuua Ameerika elukindlustuspropaganda iseloomu.

Et mõista paremini Ameerika elukindlustuse propaganda kohanimisvõimet, toome veel mõningaid näiteid.

Kogu ameerika rahvas on haa-

ratud ühtlasest tungist ühe eesmärgi poole, ja see on hüüdsõnades väljendatuna „edu ning hüveolu“. Need terminid on saanud ameeriklasele endastmõistetavaks, kuigi ta ise on sellest vaevalt teadlik. Elurõõmule ja tungile hüveolu järele — mitte ainult enda, vaid ka lähemate omaste, naise ja laste hüveolu järele — on rajatud jälle ameerika elukindlustuspropaganda. Elurõõm kindlustuspropagandas väljendub kõige selgemini ameerika elukindlustusseltside propagandabrošüüride piltides. Sest ameeriklane teab väga hästi, et pilt haarab esimesena lugejat, olgu siis pilt üksi või seotuna vastava hüüdlausega. Ameeriklasele on haarav ülesvõtte või joonis tähtis. Ta hindab kõige rohkem pilti, mis on elav, loomutruu, huvitav, haarav ja mõjuv. Seepärast kasutatakse ka Ameerika propagandabrošüürides väga palju ülesvõtteid ja need brošüürid ise on koostatud hästi ja maitsekalt.

Ameerika elukindlustuspropaganda pöördub järgmiste isikute poole: mees, naine ja lapsed. On tõsiasi, et mehed kindlustusevõtjatena on tunduvas enamuses, võrreldes naistega, seepärast on ka Ameerika kindlustuspropaganda esijoones suunatud meestele. Sealjuures koputab kindlustuspropaganda esijoones meeste tundeilmale ja toob esile meeldivaid olukordi, mis kõik on seotud elukindlustusega. Siin võiks tekkida küsimus, kas ei oleks õigem propagandas kirjeldada, muidugi tagasihoidlikult, neid hädadohte, mis on seotud mittekindlustamisega. Viimane propa-

1935. a. elukindlustuse hankevõitluse võitjad rajoonijuhtide klassis.

*O. Prees,
üldvõitja*

H. Kaljura

K. Miglai

E. Nauts

J. Reial

A. Runstik

O. Uudeküll

gandaviis on kahtlemata „elutruum“ kui ameerika propaganda, mis teeb elu kujutlemise kuidagi liiga „roosiliseks“. Teisest küljest on aga kindel, et kõiki elutõsidusi ja -raskusi võib kandidaadile ainult siis ette tuua, kui selle läbi kuidagi ei või tekkida norutundeid, teistel juhtudel tuleb aga elukindlustuse propagandasse kindlasti põimida elurõõmu ja -tahet, nagu seda teevad ameeriklased. Igal inimesel on niikuinii muresid ja raskusi ja tema ei taha sageli, et neid veel rohkem rõhutatakse ja selle ümber keerleb kogu keskustelu. Võiksime öelda, et kogu elukindlustuse propaganda kunst seisab selles, et ilma eriliselt rõhutamata eluraskusi veenvalt kirjeldatakse elukindlustuse hädavajalikkust. Elukindlustuses laseb see end kindlasti korraldada, seda näitab meile Ameerika eeskuju. Sest ei tohi unustada, et iga mees, nii asjalik ja kaaluja kui ta ka ei oleks, omab tundeilma, millele koputades sageli avaneb uks.

Teises järjekorras pöördub Ameerika propaganda naiste poole. Naised, kes on majanduslikult iseseisvad ja teenivad endale ülalpidamist, loetakse seal samaväärseteks kandidaatideks meestega. See on ka endastmõistetav.

Ka sel juhul, kui naine on abielus ja ta ei oma iseseisvat teenistust, mistõttu temal endal puudub vajadus elukindlustuse järele, ei tohiks siiski elukindlustuspropagandas unustada ka naist. Sest kui naine oskab hinnata elukindlustuse väärtust, oskab mõista kõiki neid hüvesid, mida pakub temale ja lastele elukindlustus,

siis ei jäta ka tema omalt poolt mõjustamata meest selleks, et see sõlmiks elukindlustuse.

Erilist tähelepanu pöörab aga Ameerika propaganda lapsele, mitte aga kui kindlustuskandidaadile, vaid kui tõukejõule, mis aitab kergemini hankida lapsevanema elukindlustust. Kogu propaganda mõtte tugineb siin vanemate armastusele laste vastu.

Kui varematel aegadel vanemad lapses nägid tulevikus täiskasvanuna otsest abilist eluvõitluses ja perekonna kaastoitjat, siis on tänapäeval olukord muutunud. Võitlus olemasolu eest on läinud järjest raskemaks ja noorte tööotsijate arv kasvab iga aastaga. Seepärast on iga vanema püüdeks hoolitseda oma lapse korraliku hariduse eest ja temale anda ka majanduslikku tuge iseseisva elu alustamisel, et ta tõesti suudaks elus läbi lüüa. Siin pakub seepärast elukindlustus ideaalset värbamise võimalust, nagu seda vaevalt suudaks pakkuda ükski teine majandusala.

Olgu toodud veel mõned näited Ameerika elukindlustuspropaganda kohta. Ühe propaganda-brošüüri pildil on kujutatud noor ema kahe lapsega ja pildi all hüüdlause (mehele): „Kas tahate jätta neile ainult mälestuse sellest, et teil olid tõesti parimad soovid nende suhtes — või jätate neile iga kuu väljamakstava sularaha?“ Või teine pilt kujutab isa, kes on võtnud oma õlgadele tütrekese, ja pildi all lause: „Mis sünniks siis, kui Teie õlad ei toetaks enam oma last.“ Kolmandal pildil on kujutatud nukrameelne poisike ühes tekstiga: „Temal

1935. a. elukindlustuse hankevõistluse võitjad esindajate klassis.

*M. Kauber,
ildvõitja.*

J. Illus

R. Meyer

E. Paara

J. E. Porri

E. Silla

E. Tsirk

J. Ööpik

on kaks ema... kuid siiski on ta üks. Oma tõelist ema näeb ta ainult õhtuti, kui see tuleb koju raskelt päevatöölt; tema teine ema on „organiseeritud ühisabi“, kes hoolitseb tema eest päeval. Elaks tema isa, siis oleks olnud küll kõik teisti.“ Viimane propaganda stiil on iseendast väga haarav.

Lõpuks küsime, mida võime õppida Ameerika elukindlustuse propagandast? Esijoones kahtlemata elukindlustuse põhimõtete innukat ja igakülgselt propageeri-

mist, mis on teinud elukindlustuse seal maal nii populaarseks. Teiseks propaganda imestamisväärset kohanemist iga üksiku inimese vajadustega ja, võiks öelda, isegi kogu rahva hingeeluga. Ja kolmandaks ei oleks halb, kui meie oma propagandasse paigutame ka paraja annuse ameerikalase päikesepaistelist rõõmsameelsust ja elujaatamist, kuigi siiski teatava tagasihoidlikkusega ja kainusega, nagu see on kohane meie rahva iseloomule.

Muljeid Rootsist.

Aug. Pähkal.

I

Põhjamaadest matkajale kõige enam vaheldust pakub Rootsi, sest siia on koondatud ka Rootsi naabermaade omapärad: Soome graniit ja metsad, Norra mäed ja

Rootsi kindlustuseltsi „Balder'i“ peakontor Stokholmis.

Taani avarad lagendikud. Erilist huvi pakub Rootsi pealinna, Stokholmi, saabunuile sõit läbi skääride — loendamatu arvu saarekete.

Vaade ümbrusele on siin nii kütkestav, et ka need, kes seda teekonda sooritanud mitmendat

korda, ei läbe jääda alla laevakajutisse, vaid ilmuvad haruldast looduse võlu nautima laevalaele.

Merel on tunda juba sügisefuuli ja lained niisutavad aegajalt laevalage, kuid see ei näi heidutavat uudishimulikke, kes ikka ja jälle uuesti soovivad näha laeva aeglustatud liikumist läbi loendamatu saarterägastiku — skääride.

Neljatunnilise sõidu järel skäärides ilmub silmapiirile põhjamaa, kahtlemata aga kogu maailma ilusamaid linnu, Stockholm. Poolemiljonilise elanikkonnaga linn asetseb kolmeteistkümmel suuremal ja vähemal saarel ja on nii laialdane, avar, rikas rohelse poolest ja ehitustelt imposantne, et seda ei raatsi kõrvutada mõne Kesk-Euroopa suurlinnaga.

Eriti kummalisena, võrreldes maa-ala suurusega tundub linna väike elanikkude arv — pool miljonit, mida tuleb aga seletada rahva üldise jõukusega, avarusega ja meie mõiste järgi suursugu-

susega, sest igal lihtsamal mustatööliselgi on eeskujulikult puhas ja ruumikas elukorter vannitoa, keskkütte, telefoni ja elektri- või gaasiga köetava pliidiga. Paljudel on omad suvemajad ja isiklikud vee-sõiduabinõud, mis võimalik see tõttu, et Rootsis on töötasu tunduvalt kõrgem kui meil Eestis.

Tallinnast Stokholmi sõites tuleb läbida 90 kilomeetrilist skääride piirkonda, millest üksikud skäärid on üsna suured ja kõrged kuna nende vahel vahelduvad väinad ja kitsad kanalid lahtiste fiordidega. See omapärane maastik on põhjustanud nii rohkearuulise suvemajade ehituse skääridele, missugused enamasti kaetud kuuse- ja kasemetsaga, kohati aga täiesti paljad. Rootslane aga hindabki seda kosutavat mereõhku, mida siin nii rohkuses, ning kasustab oma vaba aja suplemiseks ja purjetamiseks. Ühendust saarte ja pealinna vahel peavad valged aurulaevad, mootorpaadid ja ka paljud isiklikud sõidukid. Mõnda kohta pääseb ka elektrirongil ning omnibusel.

Stokholm on jagatud 5 linnaossa. *N o r r m a l m* — tuttav luksuslike hotellide ja lõbuskohtade poolest. *K u n g s h o l m* — riiklike asutiste keskkoh. *O s t e r m a l m* — ehitistelt luksuslikum linnaosa. *S ö d e r m a l m* — kõrgemal asetsev linnaosa, kust avar väljavaade üle teiste linnaosade, ja lõpuks „*L i n n s i l d a d e v a h e l*“ — vana linnaosa, mis kuni tänaseni on säilitanud oma keskaegse ilme. Selles linnaosas asub kolossaalne Itaalia renessanss-stiilis

Ella Rängel †

Enne jõulu möödunud aastal lahkus ootamatu surma läbi seltsi Viljandi osak. ametnik Ella Rängel. Kadunu töötas Viljandi osakonnas alates 1919. aastast kohusetruu ja hoolsa kaastöölisena, pälvides seltsi valitsuse kui ka kaasteenijate lugupidamise.

Olgu muld lahkunu põrmule kerge!

ehitatud kuningaloss XVII sajandist ning mitte kaugel sellest „Rüütlite maja“. Ka kindlustuselts „SKANDIA“ asub kuningalossi läheduses.

Vana linn „*L i n n s i l d a d e v a h e l*“ oma kitsaste ja sopiliste tänavatega on mitmeti sarnane Tallinnaga, kus on rohkesti vanu keskaegseid ehitisi ja teisi ajaloolisi vaatamisväärsusi.

Moodsetest ehitistest tuleks mainida Kuninglikku Tehnikaülikooli, raekoda ja rahvuslikus stiilis suurt meistriteost, linnavalitsuse hoonet, mida peetakse ilusamaks ja moodsemaks ehitiseks Euroopas.

Rikkalik on Stokholmi ümbrus suvitus- ja supluskohtade poolest ja moodsemaks ja eelistatumaks selles mõttes peetakse

Provisjoni tagasimaksimisest.

Kindlustustegevuses maksku mis maksab abinõudega kindlustusi hankida ja mõnikord soodustuste lubamise tuhinas ka oma töötasu — provisjoni kandidaadi kasuks loovutada, tähendab ilmselt patustamist kindlustustegelase kutse-eetika vastu ja oleks suureks miinuseks kogu kindlustus- asjanduse tervendamisele.

Läheb seesama kindlustustege- lane, kes loobus oma provisjonist kindlustusvõtja kasuks, ärisse või postkontori, tuleks ka temal müü- jalt ostmise juures tagasi kaubel- da osa või pool tema päevapalka, millist sündmatut ettepanekut pole julgenud teha veel ükski ostja.

Kuidas peetakse seda aga või- malikuks kindlustusalal, kus te- gevus oma iseloomult pole ker- gem ning vähem hinnatav. Kas jooksevad kandidaadid siin ise end kindlustama või ei soovi hin- nata vaeva, mida näeb välistege-

lane nõudlikule kandidaadile kindlustuse huvisid seletades?

Selline „äriiline viisaku“, loo- buda töötasust, on valjusti keela- tud kindlustustegelastele kõikides kultuurmaades. Saksamaal, näi- teks, kirjutati vastav kokkulepe alla 19. juulil 1923. a., mille põh- jal keelati kindlustusseltsidel ja vahetalitajatel anda kindlustus- võtjale eri soodustusi, ükskõik missugusel kujul.

See keeld ei seisa Saksamaal üksnes paberil, vaid riiklik järele- valveamet teostab piinlikku kont- rolli ja järelevalvet ning võtab kõik süüdlased vastutusele.

Oleks täiesti loomulik, et meie seltside välistegelased, oma ala ise mitte allahinnates, loobuksid igasugusest provisjoni loovuta- misest kindlustusvõtjate kasuks ja valvaksid, et seda ei teeks ka naaber.

Seltsi tegevus 1935. aastal

on arenenud kõigiti soodsas suu- nas. Preemiate kogusaak ulatub ümmarguselt kr. 650.000.—, mil- line summa on suurem, kui ku- nagi varem olnud. Seega on tu-

lud preemiatest võrreldes eelmise aastaga kasvanud ümmarguselt kr. 110.000.— võrra. Kahjusid registreeriti aasta jooksul ligi kr. 190.000.—. Vastavalt tege- vuse tõusule suurenesid ka seltsi reservid üle kr. 150.000.—, mil- liste kindlamaks ja tulutoova- maks mahutamiseks selts oman- das aasta lõpul Tallinnas 5-kord- se kivimaja. Viimase ostuga kok- ku on seltsil mitmesugustes lin- nades omandatud 6 kivimaja, ümmarguselt kr. 800.000.— vää- ruses.

Saltsjöbaden'it, kuhu kogunevad suvel veespordi ja talvel talispor- di harrastajad.

Teistest ilusamatest kohtadest tuleks nimetada Stokholmi lähe- dal Dalalö, Uto, Furusund jt.

Ilmub 6 korda aastas ja saadetakse tasuta kõigile seltsi tegelastele.

Toimetis: Tartus, Suurturg 8.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.

„Postimehe“ trükk, Tartus 20. märtsil 1936.